

Mark Drakeford AC / AM
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: SF/MD/2849/14

David Rees AM
Chair
Health & Social Care Committee

22 September 2014

Dear David

Stillbirths in Wales – Progress Report

In response to your letter of 9 July, I enclose a progress report on implementation of the nine recommendations following the one-day inquiry into stillbirths in Wales in February 2013.

While there is still further work to be done to fully implement the recommendations, I am pleased to report the considerable progress made to date and the engagement of clinical professional staff across NHS Wales.

Best wishes

Mark Drakeford

Mark Drakeford AC / AM
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

**Ymchwiliad Undydd y Pwyllgor Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i Farw-enedigaethau yng Nghymru.
Diweddariad gan Lywodraeth Cymru ar yr ymateb i'r argymhellion**

Argymhellion	Ymateb Llywodraeth Cymru	Cynnydd
<p>Argymhelliad 1: Mae ymwybyddiaeth gyhoeddus o farw-enedigaethau a'r ffactorau risg yn hanfodol er mwyn gostwng cyfraddau marw-enedigaethau Cymru. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru'n rhoi arweiniad gweithgar - drwy'r Gweithgor Cenedlaethol ar Farw-enedigaethau a sefydlwyd yn ddiweddar - i ddatblygu negeseuon iechyd cyhoeddus allweddol fel mater o flaenoriaeth. Bydd hyn yn codi ymwybyddiaeth darpar rieni a'r rhai sy'n bwriadu cychwyn teulu o'r risg o farw-enedigaeth a bydd yn caniatáu iddynt wneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth am eu hiechyd a'u beichiogrwydd.</p>	<p>Derbyn: Bydd hyn yn rhan o waith y Gweithgor Cenedlaethol ar Farw-enedigaethau.</p> <p>Gan weithio gyda SANDS, bydd y Gweithgor Cenedlaethol ar Farw-enedigaethau yn llunio negeseuon iechyd cyhoeddus i'w rhoi i fenywod a'u partneriaid, ar ffurf deunyddiau ysgrifenedig yn ogystal â thrafodaethau mewn apwyntiadau cynenedigol. Y nod yw cyflwyno hyn ledled Cymru o hydref 2013 ymlaen.</p>	<p>Canlyniad: Gan fod Sands (yr elusen marw-enedigaethau a marwolaethau babanod newydd-anedig) a'r Adran Iechyd yn cynnig gwaith tebyg, cytunwyd y byddai Llywodraeth Cymru yn cydweithio yn y gwaith hwn. Ffurfiwyd Grŵp Gorchwyl a Gorffen Negeseuon Iechyd y Cyhoedd ddechrau 2013, gyda chynrychiolaeth o fydweigiaeth yng Nghymru.</p> <p>Datblygwyd rhestr gyflawn o risgiau ynghylch marw-enedigaethau ac yna rhoddwyd y negeseuon ar brawf gyda grwpiau ffocws o rieni tro cyntaf a bydwagedd o bob cwr o'r DU. Cafwyd adborth defnyddiol, sef yn benodol bod menywod yn awyddus i glywed am y risgiau, ond dim ond am bethau y gallent wneud rhywbeth amdanynt.</p> <p>Bellach mae grŵp ysgrifennu wrthi'n creu naratif ar gyfer y negeseuon hyn. Mae'r grŵp hwn yn cynnwys cynrychiolwyr o'r Colegau Brenhinol, Public Health England a'r Sefydliad Amenedigol. Mae'r naratif drafft o'r wybodaeth iechyd i fenywod bellach wedi cael ei rhoi ar brawf gyda phanel menywod Coleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr (RCOG). Arweiniodd hyn at fwy o adborth defnyddiol ac ail-lunio'r naratif ymhellach.</p>

Argymhellion	Ymateb Llywodraeth Cymru	Cynnydd
		<p>Yn haf 2014, briffiwyd asiantaeth i greu syniadau creadigol ar gyfer llunio taflen gyda'r risgiau allweddol sydd ynghlwm â marw-enedigaethau y gall menywod wneud rhywbeth amdanynt (rhoi'r gorau i smygu, cadw llygad am arwyddion haint, bod yn ymwybodol o symudiadau'r ffetws etc.). Bydd y gwaith hwn yn cael ei gyflwyno ar 23 Medi 2014 i Grŵp Gorchwyl a Gorffen Negeseuon Iechyd y Cyhoedd i gael sylwadau a drafft terfynol cyn ei gyhoeddi.</p>
<p>Argymhelliad 2: Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru'n gweithio gyda chyrrff proffesiynol a byrddau iechyd yng Nghymru i sicrhau bod pob darpar riant yn cael gwybodaeth ddigonol gan glinigwyr a bydwagedd am farw-enedigaethau a'r risg gysylltiol. Dylai trafod marw-enedigaeth ffurfio rhan arferol o'r sgwrs a gynhelir rhwng gweithwyr iechyd proffesiynol a darpar rieni yn ystod beichiogrwydd.</p>	<p>Derbyn: Bydd hyn yn rhan o waith y Gweithgor Cenedlaethol ar Farw-enedigaethau. Bydd y negeseuon iechyd cyhoeddus a roddir i fenywod a'u partneriaid, ar ffurf deunyddiau ysgrifenedig yn ogystal â thrafodaethau mewn apwyntiadau cynenedigol, yn cynnwys safoni'r wybodaeth/cyngor ar leihad yn symudiadau'r ffetws a sut i reoli hynny. Y nod yw cyflwyno hyn ledled Cymru o hydref 2013 ymlaen.</p>	<p>Canlyniad: Mae Sands wedi bod yn arwain y gwaith cenedlaethol i ymchwilio a chytuno ar negeseuon y dylai menywod a'r cyhoedd eu gwybod am farw-enedigaethau. (Gweler argymhelliad 1).</p> <p>Hefyd darparodd Sands y cynnwys ar symudiadau'r ffetws ar gyfer y llyfr Cymru gyfan ar feichiogrwydd sydd newydd ei gyhoeddi, "Naw Mis a Mwy" (Ebrill 2014). Mae pob menyw yn cael copi o'r cyhoeddiad ar ddechrau eu beichiogrwydd ac mae'n cynnwys gwybodaeth i gefnogi rhieni o gychwyn beichiogrwydd nes y byddant yn blant bach.</p>

Argymhellion	Ymateb Llywodraeth Cymru	Cynnydd
<p>Argymhelliad 3: Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru'n gweithio gyda chyrrff proffesiynol a chyrrff rheoleiddio, ynghyd â sefydliadau academaidd perthnasol, i sicrhau bod marw-enedigaethau, y ffactorau risg a'r ymyriadau cysylltiol, a hyfforddiant profedigaeth, yn cael lle amlycach yng nghwricwlwm bydwreigiaeth ac obstetreg Cymru. Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda'r byrddau iechyd i fonitro ac i adolygu'n rheolaidd anghenion gweithwyr iechyd proffesiynol am hyfforddiant yn ymwneud â marw-enedigaethau a'u cymhwysedd yn y maes.</p>	<p>Derbyn mewn egwyddor: Bydd Llywodraeth Cymru yn codi'r materion hyn â'r rhai sy'n gyfrifol am addysg bydwreagedd ac addysg feddygol.</p>	<p>Canlyniad: <u>Bydwreagedd</u> Y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth sy'n pennu safonau'r cwricwlwm ar gyfer addysg bydwreigiaeth cyn-cofrestru. Mae safon 17 yn manylu'r cymwyseddau sy'n ofynnol i fydwragedd gofrestru gyda'r Cyngor, ac mae'n cynnwys darparu gofal i fenywod sydd wedi dioddef colli beichiogrwydd, marw-enedigaeth neu farwolaeth babi newydd-anedig.</p> <p>Cafodd y mater o'i amlygrwydd mewn rhaglenni bydwreigiaeth cyfredol yng Nghymru ei drafod yng Ngrŵp Addysg Bydwreigiaeth Cymru gyfan ddechrau 2014. Adolygwyd cynnwys y cwricwlwm ac mae Llywodraeth Cymru wedi cael sicrwydd bod y cynnwys yn berthnasol, yn seiliedig ar dystiolaeth, yn gyfoes ac yn briodol.</p> <p><u>Obstetryddion</u> Hyd yn hyn, ni fu'n rhaid datblygu arbenigedd/profiad o gwrsela mewn perthynas â risg marw-enedigaeth. Fodd bynnag, mae Pwyllgor Cwricwlwm RCOG y DU wedi mynd i'r afael â hyn a bydd cwnsela'n cael ei gynnwys yn y cwricwlwm o fis Awst 2014.</p>
<p>Argymhelliad 4: Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru'n ymchwilio i ganfod a fyddai dichon sefydlu rhwydwaith mamolaeth i yrru'r gwaith o safoni gofal ar draws</p>	<p>Derbyn: Fel rhan o'r gwaith o weithredu'r Weledigaeth Strategol ar Wasanaethau Mamolaeth, mae Llywodraeth Cymru wrthi'n ymchwilio i ymarferoldeb sefydlu rhwydwaith mamolaeth. Bydd y gwaith hwn yn</p>	<p>Canlyniad: Cwblhawyd y gwaith o fesur pa mor ymarferol yw sefydlu rhwydwaith mamolaeth ym mis Gorffennaf 2013, ac roedd yn cynnwys goblygiadau ariannol sefydlu a chynnal</p>

Argymhellion	Ymateb Llywodraeth Cymru	Cynnydd
<p>Cymru. Credwn y dylid, fan lleiaf, sefydlu rhithrwydwaith clinigol o fewn y 12 mis nesaf.</p>	<p>cael ei gwblhau erbyn mis Gorffennaf 2013 a bydd yn cynnwys goblygiadau ariannol sefydlu a chynnal rhwydwaith o'r fath. Ar sail casgliadau'r ymarferiad hwn, ystyrir wedyn a ddylid sefydlu rhwydwaith mamolaeth. Bydd hynny'n cynnwys y posibilrwydd o sefydlu rhithrwydwaith.</p>	<p>rhwydwaith o'r fath.</p> <p>Bellach mae Rhwydwaith Mamolaeth wedi cael ei sefydlu, ac mae'n cael ei reoli gan raglen gwella gwasanaethau 1000 o Fywydau gan Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae Uwch-reolwr Gwella wedi cael ei phenodi ar gyfer gwasanaethau mamolaeth. Rôl llawn amser a pharhaol sydd ganddi fel rheolwr y rhwydwaith.</p> <p>Bydd hysbyseb ar gyfer arweinydd clinigol y rhwydwaith yn cael ei hysbysebu'n fuan, a dylai'r ymgeisydd llwyddiannus fod wedi dechrau ar ei swydd erbyn hydref 2014. Disgwylir mai obstetrydd ymgynghorol fydd yn ymgymryd â'r rôl hon. Wedi hyn, bydd grŵp llywio'r rhwydwaith yn cael ei sefydlu, a'r nod yw gwneud hynny erbyn hydref 2014.</p> <p>Y gwaith ar farw-enedigaethau fydd y ffrwd waith gyntaf i'w blaenoriaethu gan y rhwydwaith.</p>

Argymhellion	Ymateb Llywodraeth Cymru	Cynnydd
<p>Argymhelliad 5: Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru'n cynnal adolygiad o'r nifer o fenywod yng Nghymru sy'n esgor fwy na thri diwrnod ar ddeg ar ôl eu dyddiad geni penodedig. Dylid ystyried canlyniad pob beichiogrwydd yn y garfan hon a'r ffactorau a arweiniodd at y penderfyniad i beidio ag ysgogi esgor o fewn y cyfnod amser a roddir yn y canllawiau. Dylid ystyried ymhellach a ddylid ysgogi esgor yn nes at y dyddiad geni penodedig mewn menywod sydd â ffactorau risg uchel eraill, megis mamau hen, mamau sy'n ysmegu neu'r rhai â phroblem pwysau.</p>	<p>Derbyn Bydd hyn yn rhan o waith y Gweithgor Cenedlaethol ar Farw-enedigaethau a chaiff ei gwlbhau erbyn mis Mawrth 2014.</p>	<p>Canlyniad: Mae'r gwaith hwn yn heriol oherwydd y bydd yn cymryd llawer o amser i gasglu'r data â llaw. Mae dau fwrdd iechyd wedi ceisio ymchwilio i ffyrdd o gasglu gwybodaeth drwy systemau casglu data presennol ond nid yw hyn wedi bod yn llwyddiannus. Bydd blaenoriaeth yn cael ei rhoi i'r mater pan fydd y Rhwydwaith Mamolaeth yn cwrdd yn yr hydref.</p>
<p>Argymhelliad 6: Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru'n ymchwilio ac yn cyflwyno adroddiad ar y dystiolaeth a gyflwynwyd i'r Pwyllgor fod gorfod ceisio ymgynghoriadau arbenigol (meddygaeth y ffetws) y tu allan i Gymru yn ddrutach erbyn hyn na darparu'r gwasanaeth yng Nghymru. Dylai Llywodraeth Cymru hefyd edrych yn fanwl ar y cynnig y dylai gwasanaethau arbenigol meddygaeth y ffetws gael eu comisiynu ar lefel</p>	<p>Derbyn mewn egwyddor: Byrddau lechyd sy'n gyfrifol am gynllunio a chomisiynu gwasanaethau drwy ystyried ystod o ffactorau wrth benderfynu ar y lle gorau posib ar gyfer triniaeth. Bydd David Sissling yn ysgrifennu at Brif Weithredwyr y Byrddau lechyd i dynnu eu sylw at yr argymhelliad hwn. Y disgwyl fydd iddynt ymchwilio i'r opsiynau ar gyfer darparu gwasanaethau arbenigol meddygaeth y ffetws ar gyfer poblogaeth Cymru. Disgwylir adroddiad cynnydd gan bob Bwrdd lechyd ar ddiwedd chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol 2013/14.</p>	<p>Canlyniad: Mae Pwyllgor Gwasanaethau lechyd Arbenigol Cymru wedi bod yn arwain ar adolygu'r ddarpariaeth hon. Mae wrthi'n gweithio gyda Bwrdd lechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro i gadarnhau eu cynigion i roi mynediad mwy amserol i wasanaethau ffetws (gan gynnwys mewnbyn cardiaidd y ffetws a pediatrig arbenigol). Mae manyleb ddrafft ar gyfer y gwasanaeth wedi cael ei datblygu a'i rhannu gydag phob un o'r arweinwyr, yn ogystal â Dr Orhan Uzun, cardiolegydd y ffetws, ar gyfer sylwadau a diwygiadau erbyn diwedd mis Medi</p>

Argymhellion	Ymateb Llywodraeth Cymru	Cynnydd
<p>drydyddol yn hytrach nag eilaidd.</p>		<p>2014.</p> <p>Mae Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru hefyd yn gweithio gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ynghylch mynediad i samplu filws corionig, sy'n rhan o'r prawf sgrinio cyfun ar gyfer syndrom Down y mae byrddau iechyd yn ei roi ar waith. Mae swyddogion wedi gofyn i Fwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro dderbyn atgyfeiriadau eraill gan fyrddau iechyd eraill ac mae hefyd yn awgrymu y gallai ailhyfforddi ymgynghorwyr sydd â diddordeb ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg a Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan fel ateb cynaliadwy.</p> <p>Bwriedir cynnal cyfarfod gydag arweinwyr pob un o'r byrddau iechyd ddiwedd mis Hydref i gytuno ar y trefniadau.</p>
<p>Argymhelliad 7: Rydym yn argymhell y dylid datblygu safon ofynnol genedlaethol ar adolygu marwolaethau amenedigol a'i chyflwyno ar draws Cymru. Argymhellwn hefyd y dylid mabwysiadu ffordd fwy eang a dychmygus o ddefnyddio'r arian a neilltuir gan Lywodraeth Cymru i ymchwil ac astudiaethau meddygol, a bod Llywodraeth Cymru'n ceisio costiau manwl am archwiliad amenedigol cenedlaethol i Gymru gan</p>	<p>Derbyn: Mae'r llunio safon ofynnol genedlaethol ar adolygu marwolaethau amenedigol yn cael ei wneud fel rhan o waith y Gweithgor Cenedlaethol ar Farw-enedigaethau.</p> <p>Mae trafodaethau ynghylch archwiliad amenedigol cenedlaethol i Gymru yn sgil Arolwg Amenedigol Cymru Gyfan yn cael eu cynnal drwy waith ar y cyd â'r Healthcare Quality Improvement Partnership (HQIP) a MBRRACE -UK (Mothers and Babies - Reducing Risk through Audits and Confidential</p>	<p>Canlyniad: Mae Cymru yn gweithio mewn cydweithrediad gyda'r Adran Iechyd a Sands ar Adolygiad Marwolaethau Amenedigol y DU. Mae grŵp yr adolygiad wedi dod i gonsensws ar yr hyn y dylid ei gynnwys mewn unrhyw adolygiad:</p> <p><i>'all perinatal losses, [from 22 weeks gestation until 28 days after birth], excluding terminations of pregnancy and those with a birth weight of less than 500 g'.</i></p>

Argymhellion	Ymateb Llywodraeth Cymru	Cynnydd
<p>Arolwg Amenedigol Cymru Gyfan. Credwn y gallai'r buddsoddiad cychwynnol yn yr archwiliad hwn ildio buddion sylweddol o ran canfod ac atal marw-enedigaethau yn y dyfodol.</p>	<p>Enquiries across the UK). Bydd goblygiadau ariannol pob opsiwn yn cael eu cynnwys yn y trafodaethau am y ffordd ymlaen.</p>	<p>Yr argymhelliad yw y bydd yn system ar-lein ar gyfer y DU i gasglu data ac mae'r Adran Iechyd wrthi'n cynnal dadansoddiad o'r costau a'r buddion yn sgil safoni adolygiadau amenedigol a ddylai gael ei gwblhau yn hydref 2014. Wedi iddo gael ei gwblhau, bydd grŵp y DU yn ystyried sut i ddatblygu hyn.</p> <p>Mae'r swyddogion sy'n ymgymryd ag Arolwg Amenedigol Cymru Gyfan wedi cael eu hysbysu am y gwaith hwn.</p>
<p>Argymhelliad 8: Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi cynllun manwl ar sut y mae'n bwriadu mynd i'r afael â'r broblem a achosir gan y gyfradd post-mortem isel i fabanod marw- anedig. Dylai'r cynllun gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • manylion am sut y caiff hyfforddiant ei ddarparu i weithwyr iechyd proffesiynol fel eu bod yn fwy abl i godi'r mater hynod anodd hwn gyda rhieni sy'n galaru; • manylion am ba wybodaeth, a honno'n wybodaeth ragorach, fydd yn cael ei datblygu ar gyfer rhieni fel eu bod yn gallu gwneud penderfyniadau'n well ar sail 	<p>Derbyn:</p> <p>Trwy'r gwaith a wneir gan SANDS ac ar sail adborth gan rieni yng Nghymru mae'r Gweithgor Cenedlaethol ar Farw-enedigaethau yn gwella gwasanaethau.</p> <p>Un enghraifft dda o'r modd y mae rhannu arferion da yn arwain at y posibilrwydd o welliannau'n syth bin yw'r gwaith o drefnu mynediad cyflym at wasanaethau.</p> <p>Cytunodd y grŵp fod angen safoni'r broses o drosglwyddo babanod i Gaerdydd ar gyfer post-mortem a gwella'r archwiliad patholegol a gynhelir ar y brych (i gael dull mwy dibynadwy o ymdrin â phatholeg y brych) drwy ddefnyddio'r patholegwyr amenedigol arbenigol yng Nghaerdydd. Mae'r gallu i drefnu post-mortem ar ddyddiad arbennig a chludo baban i Gaerdydd ac yn ôl ar yr un diwrnod yn help i'r</p>	<p>Er mwyn mynd i'r afael â'r argymhelliad hwn, sefydlwyd Is-grŵp Patholeg Amenedigol i argymhell camau gweithredu i gynyddu'r gyfradd post-mortem.</p> <p><u>Hyfforddiant ar gyfer Gweithwyr Iechyd Proffesiynol</u> Datblygwyd pecyn hyfforddi safonol Cymru gyfan, gan ganolbwyntio ar faterion ymarferol fel cael caniatâd a'r gofynion cyfreithiol.</p> <p>Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro wedi cytuno i gynnal digwyddiad 'hyfforddi'r hyfforddwr' ynghylch caniatâd ar gyfer post-mortem ac mae'n bwriadu cynnal digwyddiad hyfforddi gyda phob bwrdd iechyd yng nghanol mis Medi 2014.</p>

Argymhellion	Ymateb Llywodraeth Cymru	Cynnydd
<p>gwybodaeth;</p> <ul style="list-style-type: none"> asesiad o'r gweithredu sy'n ofynnol i wella'r ddarpariaeth patholeg amenedigol. 	<p>rhieni wybod ble mae eu baban drwy'r amser.</p>	<p><u>Gwella gwybodaeth</u> Gan weithio gyda Sands, mae'r pecyn gwybodaeth i rieni/caniatâd Cymru gyfan wedi cael ei ddiweddarau. Mae'r Grŵp Ansawdd a Chydymffurfio Rheoleiddiol Patholeg Cenedlaethol wrthi'n cymeradwyo fersiwn ddiwygiedig o 'Guide to Post-Mortem Examination of a Fetus, Baby or Child'.</p> <p><u>Gwella'r ddarpariaeth o wasanaethau</u> Oherwydd swyddi gwag presennol, ymddeoliadau sydd ar y gweill ac awydd i gynyddu'r gyfradd post-mortem, mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro wedi paratoi achos busnes i Bwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru ar gyfer ariannu mwy o sesiynau patholeg amenedigol ymgynghorol. Amcangyfrifir y gallai fod angen 2.46 sesiwn ychwanegol yr wythnos gan batholegydd amenedigol ymgynghorol.</p>
<p>Argymhelliad 9: Yn niffyg yr elusennau mawr a'r buddiannau diwydiant sy'n ariannu trwch yr ymchwil i gyflyrau iechyd eraill, rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru, drwy Ganolfan Ymchwil Glinigol y Sefydliad Cenedlaethol ar gyfer Ymchwil Gofal Cymdeithasol ac Iechyd, yn comisiynu darn cynhwysfawr o waith ar achosion gwaelodol marw-</p>	<p>Derbyn: Gyda chymorth y Sefydliad Cenedlaethol ar gyfer Ymchwil Gofal Cymdeithasol ac Iechyd (NISCHR), a law yn llaw â gwaith y Gweithgor Cenedlaethol ar Farw-enedigaethau, bydd unedau mamolaeth yng Nghymru yn cydweithio ag Astudiaeth Ymchwil yr Alban.</p> <p>Nod astudiaeth ymchwil yr Alban yw rhoi prawf ar y ddamcaniaeth fod cael protocol ar gyfer darganfod a rheoli lleihad yn symudiadau'r ffetws yn lleihau</p>	<p>Canlyniad: Gyda chymorth y Sefydliad Cenedlaethol ar gyfer Ymchwil Gofal Cymdeithasol ac Iechyd, ac ochr yn ochr â gwaith y Gweithgor Cenedlaethol ar Farw-enedigaethau, mae unedau mamolaeth yng Nghymru yn cydweithio ag Astudiaeth Ymchwil AFFIRM yn yr Alban. Mae'r gwaith hwn yn cynnwys treial i roi pecyn gofal ar brawf a allai helpu i leihau'r perygl o farw-enedigaeth pan fydd menyw yn</p>

Argymhellion	Ymateb Llywodraeth Cymru	Cynnydd
<p>enedigaethau. Dylai'r gwaith hwn gael ei wneud mewn cydweithrediad â gweithwyr iechyd proffesiynol ac academyddion yn y maes, a dylai adlewyrchu'r wybodaeth ryngwladol am farw-enedigaethau. Dylai'r gwaith gael ei gwblhau erbyn diwedd y Cynulliad hwn.</p>	<p>cyfraddau marw-enedigaethau. Bydd yr astudiaeth yn rhoi prawf ar ymyriad sy'n cyfuno proses o godi ymwybyddiaeth cleifion o gyfrif symudiadau'r ffetws â chynllun rheoli i weithwyr iechyd proffesiynol ar gyfer menywod sydd â lleihad yn symudiadau'r ffetws. Law yn llaw â gwaith y Rhaglen 1000 o Fywydau, mae grŵp o obstetregwyr a bydwagedd wrthi'n gweithio ar gyfraniad Cymru, gyda chymorth yr NISCHR.</p>	<p>nodi gostyngiad yn symudiadau ffetws.</p> <p>Nod yr astudiaeth ymchwil yn yr Alban yw profi'r ddamcaniaeth bod protocol ar gyfer synhwyro a rheoli gostyngiad yn symudiadau'r ffetws yn lleihau cyfraddau marw-enedigaethau. Bydd yr astudiaeth yn rhoi ar brawf ymyrraeth sy'n cyfuno codi ymwybyddiaeth y claf o gyfrif symudiadau'r ffetws a chynllun rheoli ar gyfer gweithwyr iechyd proffesiynol yn achos menywod sy'n dangos gostyngiad yn symudiadau'r ffetws.</p>